

Catalunya continua lluny dels objectius de sobirania energètica renovable per 2030

- En termes de potència instal·lada l'avenç ha estat mínim. El dèficit acumulat el 2021 és de 1.354,49 MW respecte els compromisos de Govern, Parlament i UE.
- Després del Decret Llei 24/2021 s'han agrupat projectes per ser tramitats pel Govern de l'Estat i s'han consolidat propostes de generació a l'Aragó per cobrir la demanda catalana.
- La tendència apunta a que no hi haurà sobirania: el 94% de l'energia renovable de Catalunya pel 2030 es cobrirà amb importacions de fora de Catalunya.
- L'autoconsum fotovoltaic creix espectacularment amb un increment del 72% de la capacitat de generació respecte a 2020.

Barcelona, 12 de juliol de 2022.- L'Observatori de les Energies Renovables a Catalunya ha presentat el resum executiu de l'informe de situació de 2021 del progrés de la implantació d'energies renovables a Catalunya. L'any s'ha caracteritzat per la progressiva normalització del consum energètic després de la pandèmia. La demanda elèctrica a Catalunya el 2021 fou de 44,66 TWh, un 1,4% superior a la de 2020, però encara lluny dels 47,09 TWh de 2019.

La demanda elèctrica ha estat coberta, principalment, per la nuclear en un 52,06%. Els reactors nuclears han aportat gairebé set vegades el que ha aportat la hidràulica, gairebé nou vegades més electricitat que els parcs eòlics i més de 62 cops l'aportació de l'energia solar fotovoltaica. Sense un desplegament extraordinari de les dues energies renovables amb capacitat de creixement, solar fotovoltaica i eòlica, no es veu possible la substitució de la nuclear per renovables quan es produeixi el seu tancament.

A la nuclear l'han seguit les importacions amb un 11,26% (+255% respecte el 2020), els cicles combinats amb un 10,76%, i la cogeneració amb un 10,15%. Pel que fa a les fonts renovables, la hidràulica aporta un 7,52% de la demanda, l'eòlica un 5,85% i la solar fotovoltaica un 0,84%, mentre que la resta de tecnologies renovables sumen l'1,22% de la demanda elèctrica de Catalunya. Actualment, sols en anys d'excepcional capacitat hidràulica es pot arribar a cobrir el 20% de la demanda elèctrica a partir de renovables.

Pel que fa la demanda tèrmica coberta per renovables, la bioenergia, i en especial la biomassa, està creixent amb força a Catalunya i al 2020 va ser la renovable que va aportar més potència instal·lada, 66 MW, en concret. La crisi energètica dels combustibles fòssils està accelerant els projectes de bioenergia, de la biomassa i biogàs (incloent la injecció de biometà a la xarxa), i amb previsió d'instal·lació al 2023.

L'autoconsum avança, la sobirania energètica no

L'any 2021, Catalunya ha augmentat la seva dependència de recursos externs per a cobrir la demanda d'electricitat fins al 84,6% -nuclear, importacions, gas fòssil i cogeneració- (80,8% l'any 2020) sobre un 15,4% de recursos propis (19,2% l'any 2020).

Per a més informació:

Comunicació OBERCat

Frederic Duat · fduat@manifestacom.com

Guillem Gras · guillem.gras@manifestacom.com

Tel. 93 342 51 59 / 629 302 419

Destaca que l'any 2021 s'han posat en servei 12.776 noves instal·lacions solars fotovoltaïques d'autoconsum, amb una potència de 87,3 MW, un 72% més del que es va instal·lar el 2020. La capacitat en autoconsum solar fotovoltaic a Catalunya és de 212,1 MW, que poden generar 275,7 GWh l'any, un 0,6% de la demanda elèctrica actual de Catalunya. Val a dir que els municipis on s'ha desplegat amb més força l'autoconsum tenen una rellevant implantació d'habitatges unifamiliars i disposen de rendes familiars altes que capten bona part de les subvencions. Aquest fet apunta a la necessitat de continuar promovent comunitats energètiques per afavorir una "revolució" de l'autoconsum més participativa.

Un altre aspecte positiu és la reducció de les emissions de CO₂ associades a la generació elèctrica, passant dels 95,2 kg de CO₂ per MWh el 2020, als 93,2 kg de CO₂ de l'any 2021, degut a la reducció de la generació dels cicles combinats, cogeneració, valorització de residus i tractament de purins. Val a dir que les emissions de CO₂ de les plantes de valorització de residus i de purins són irrellevants, ja que sumades no arriben ni a l'1% del total.

Aquest any no ha entrat en servei cap nou MW eòlic tot i que, actualment, hi ha en construcció cinc parcs eòlics a Catalunya que sumaran en el futur 128,15 MW de capacitat renovable. Tots aquests projectes van ser aprovats amb anterioritat a la publicació del Decret Llei 16/2019.

L'any 2021 la capacitat de generació elèctrica renovable ha crescut en 88,74 MW (0,16 MW hidràulics, 1,26 MW fotovoltaïcs i 87,32 MW d'autoconsum fotovoltaic), molt lluny dels 757 MW fotovoltaïcs i 440 MW eòlics terrestres anuals que, segons estima la PROENCAT 2050, caldria implantar cada any d'aquí al 2030.

Aquestes dades són alarmants perquè deixen palesa la dificultat per assolir els objectius pel 2030. L'Observatori, des de la seva fundació, ha insistit que cal parlar d'objectius a curt termini: la feina que cal fer, any a any, per assolir o superar el repte del 2030. L'Observatori sempre ha considerat arriscat posar el focus de la transició energètica en una narrativa a llarg termini amb objectius a l'any 2050, atès que allunya les fites immediates i ajornar les decisions més necessàries. Les dades apuntades per la PROENCAT 2050, presentades aquest mes de febrer, disten poc de les previsions que es van fer en l'informe de l'Observatori de 2020 i, per tant, es [consideren validades les dades de l'Observatori de necessitats de generació per 2030 i 2050 i dels costos de la seva implantació](#).

El Decret Llei 24/2021, una eina insuficient

L'aprovació del Decret Llei 24/2021, d'acceleració del desplegament de les energies renovables distribuïdes i participades, que modifica el Decret-Llei 16/2019, és l'eina jurídica del Govern per a la materialització de la seva estratègia d'implantació d'energies renovables.

Juntament amb mesures de suport econòmic i financer promogudes per fons europeus, la nova regulació ha afavorit la progressió de l'autoconsum. No obstant, tot i la millora,

Per a més informació:

Comunicació OBERCat

Frederic Duat · fduat@manifestacom.com

Guillem Gras · guillem.gras@manifestacom.com

Tel. 93 342 51 59 / 629 302 419

aquesta progressió ja va agafar una forta embranzida des de l'aprovació del Decret-Llei 16/2019.

Pel que fa als parcs eòlics i fotovoltaics de més de 5 MW, els 1.412 MW de projectes que han passat a informació pública (dades a 30 de juny de 2022) són una petita part dels que van superar positivament l'avaluació de la Ponència i que han estat aturats per la inacció administrativa.

D'acord amb l'estudi, el nou Decret no resol el col·lapse administratiu en la gestió dels projectes, no s'ha donat sortida a la major part dels projectes que havien superat positivament l'avaluació de la Ponència i s'ha de començar de zero. S'haurien de simplificar tots els procediments i, enfront del col·lapse l'Administració, s'hauria d'apostar per la col·laboració públic-privada amb entitats i organitzacions professionals que ajudin a accelerar la tramitació de forma eficient, fiable i amb garanties. Seria recomanable que es marquessin terminis clars i breus als procediments que en cas de silenci es resolguin positivament.

La modificació del Decret-Llei 24/2021 (inclosa al Decret-Llei 5/2022 de 17 de maig) proposa declarar la tramitació urgent dels procediments d'autorització per raons d'interès públic dels projectes solars i eòlics de fins a 5 MW. Aquesta és una mesura positiva, però que sols afecta a 450 MW dels 12.000 MW que hi ha a la sala d'espera. La mesura s'hauria d'ampliar a la resta de projectes perquè tingui un impacte efectiu i no sols cosmètic.

Avui, a Catalunya, la transició energètica es fa des de fora

El resultat és que, a Catalunya, el gruix de la transició energètica està fora de l'abast del Govern de la Generalitat: la nova capacitat de generació renovable que ha sol·licitat autorització per evacuar a subestacions elèctriques ubicades a Catalunya és de 9.005,56 MW. D'aquesta potència, només el 14% es tramita a través del Govern, mentre que el 86% es tramita a través del Ministerio a Madrid: un 80,1% són projectes a l'Aragó i el 5,9% dels projectes preveuen infraestructures de generació a Catalunya.

La dada manifesta que les barreres normatives del nou Decret-Llei impacten poc a les grans promocions, atès que tenen mitjans per agrupar projectes i salvar les restriccions; i els grans afectats són els projectes mitjans de capital local.

La previsió és que, si no es capgira la situació, el 94% dels objectius d'energia renovable que té Catalunya pel 2030 sols es podran cobrir amb importacions de fora de Catalunya, la qual cosa suposaria un fracàs dels objectius compromesos en la transició energètica.

També destaca la pèrdua d'oportunitats de generar riquesa al territori: com a dada, el 7.000 MW eòlics projectats a l'Aragó per subministrar energia renovable a Catalunya suposarien per als municipis que els allotgessin 248 milions d'euros d'impost de construcció (ICIO); més 27 milions d'euros anuals en impostos municipals (BICE i IBI) i 21 milions d'euros anuals als propietaris dels terrenys en concepte de lloguer, al llarg dels

25 anys de vida del Parc. A més, s'estimen 8.300 llocs de treball en fase de construcció i 3.000 llocs directes i indirectes derivats del seu manteniment.

Les renovables i ocupació: una oportunitat que cal afavorir

Com assenyalava un exhaustiu estudi de FEGiCAT, basat en les necessitats reals de més de 900 empreses instal·ladores a Catalunya, caldrien 18.051 persones treballadores qualificades per cobrir les necessitats d'avui del sector dels instal·ladors. Més que la suma de les afectades pel tancament de Nissan i les centrals nuclears catalanes.

A aquestes, s'han de sumar 5.933 persones anualment, fins a 2050, per donar resposta a les necessitats derivades de la transició energètica:

- Any 2030: 19.851 llocs de treball més, que amb els que falten actualment sumen 36.641 persones, només dedicades a implantació de renovables.
- Any 2050: 177.992 llocs pel mateix concepte.

Com apunten les dades de SOC (Servei d'Ocupació de Catalunya), aquests llocs de treball són de qualitat, estables i amb salaris de base de 1.500 euros en el nivell més baix.

És rellevant afavorir la matriculació en cicles formatius que contribueixin a desenvolupar aquestes professions de futur: equipaments, promoció i divulgació. S'estima que cal invertir 40 milions d'euros anuals, fins al 2050, en aquesta formació. Una inversió amb un gran retorn econòmic i social, en un país amb un dels índex d'atur juvenil més alts de l'OCDE (27,27%) i en un àmbit professional de gran projecció i futur com és el sector de les energies renovables.

Sobre l'OBERCat

L'Observatori de les Energies Renovables de Catalunya és una iniciativa de divulgació i coneixement impulsada per les principals organitzacions catalanes que treballen en l'àmbit de les energies renovables i la gestió energètica eficient.

Està format per APPA Renovables, Associació de Productors i Usuaris d'Energia Elèctrica (APUEE), CECOT, Clúster de la Bioenergia de Catalunya, Clúster de l'Energia eficient de Catalunya, Clúster Solar Solartys, Col·legi d'Enginyers de Camins, Canal i Ports de Catalunya (Camins.cat), Col·legi d'enginyers Industrial de Catalunya, Eoliccat, Federació de Gremis d'Instal·ladors de Catalunya (FEGiCAT), Institut de Recerca d'Energia de Catalunya (IREC), Pimec i UNEFCAT.

Per a més informació:

Comunicació OBERCat

Frederic Duat · fduat@manifestacom.com

Guillem Gras · guillem.gras@manifestacom.com

Tel. 93 342 51 59 / 629 302 419